

TÄND ETT EXTRA LJUS

Extraljus.

Xenon eller halogen, stort eller litet, vad ska man köpa? Pär Brandt guidar dig genom 37 tester av extraljus.

Text: Pär Brandt.

Under tre år har vi på auto motor & sport testat extraljus. Totalt 37 olika extraljus, inkluderat alla de viktiga modellerna på marknaden.

Det fina med testerna är att alla utförts och redovisats på samma sätt. För dig som läsare är det lätt att jämföra och välja ett extraljus som passar just din plånbok och din bil. Finast i kråksången är att alla testerna går att ladda ner gratis på vår sajt som pdf-dokument!

Första frågan man som bilägare ska ställa är vilken typ av "upplysning" som behövs. Även om extraljus kan ge ett väsentligt ljus-tillskott, och därmed göra körningen säkrare, hjälper de bara till på helljus.

Med stigande ålder behöver man allt mer ljus för att i tid upptäcka faran och då kan xenonstrålkastare (att bilens vanliga strålkastare har xenonhalvljus) vara det absolut viktigaste valet, näst efter ESP, vid köp av en ny eller begagnad bil. En 50-åring behöver tre gånger så mycket ljus som en 20-åring och en 60-åring sex gånger så mycket!

Xenonljus är mycket starkare än konventionellt halogenljus och det gör att biltillverkarna kan göra en bredare ljusbild. Även om längden (och styrkan) på ljuskäglan är viktig så är det i praktiken bredden som är viktigast.

Samma förhållande gäller för extraljusen, med xenonlampa blir ljuskäglan mycket starkare och i allmänhet bredare. Moderna bilar har ofta inte så mycket plats för extraljus vilket gör att man av estetiska skäl föredrar ett mindre lamphus. Fysikens lagar säger att stor reflektor ger bäst ljus, men den starkare xenontekniken kan kompensera och ändå ge en bra ljusbild.

Xenonljusen har egentligen bara en nackdel: priset! De billigaste xenonextraljusen vi testat kostar från 2 000 kronor styck, och det behövs minst två stycken. Alternativet är att välja stora halogenextraljus med en diameter kring 220 millimeter, men alla får inte plats eller vill ha så stora extraljus på sin bil

En liten reflektor kan egentligen inte ge en lång och stark ljusbild, det är fysiskt omöjligt. Men MÅNGA små lampor kan faktiskt ge en bred och hyggligt kraftfull ljusbild! Det var företaget Peterssens Finmekaniska i småländska Ålem som kom på den genialiska idén och byggde den första ljusrampen. Bred som en registreringsplåt, lätt att montera och med fem till sex lampor som inte är mer än 80-90 millimeter i diameter.

Ljusrampen har blivit kopierad av alla och vissa företag har fått dra tillbaka sina produkter efter domstolsbeslut. Vi har testat flera av Ålems ljusrampor och vår absoluta favorit finns uppe till höger, EX-3000 Ultra. Ett litet inbyggnadsdjup gör att den får plats på nästan alla bilmodeller.

Tänk dock på att en lågt placerad ljusramp, oavsett tillverkare, är utsatt för stenscott. Och parkera aldrig nosen in i en snödriva efter att helljuset varit på – då riskerar glaset att spricka. En del tillverkare har plastglas, som tål värmewäxling och stenscott på ett bättre sätt. Men plastglas blir i gengäld fortare repigt än vanligt glas.

Viktigt i sammanhanget är att extraljus monteras på ett korrekt sätt. Har du inte kunskaper själv till detta så lägg undan en slant i budgeten för att få monteringen gjord på ett bra sätt av ett proffs på området.

Tänk också på att sedan 1/1 2005 ska extraljus vara EU-godkända. Någonstans på lampglasets sitter en "E-siffra" som anger i vilket land extraljuset testats och godkänts, till exempel "E1". Våldigt starka extraljus med lång ljuskägla är som regel inte EU-godkända. Risken för att få nedslag vid besiktning är sannolikt väldigt liten, men så lyder reglerna. Bilar äldre än 1/1 2005 klarar sig dock, då lagen inte gäller retroaktivt.

XENON ÄR BÄST

Xenonljus är dyra men helt överlägsna i styrka. För att demonstrera skillnaden använder vi det nya NBB Alpha 225 som kom förra året. Extraljuset finns med konventionell halogenlampa (850 kr/styck, ljusbilden till vänster) eller med xenonlampa (2 900 kr/styck, ljusbilden till höger). Med xenon förlängs mätgränsen 1 lux från 350 till 725 meter! Även i bredd upplevs skillnaden som dubbelt så stor.

BÄSTA LJUSRAMP

Vår favorit bland ljusramporna är Extraljus EX-3000 Ultra. De sex små lamporna ger en bred och hyggligt lång ljusbild. Inbyggnadsdjupet är bara 66 millimeter, vilket gör att ljusrampen inte sticker ut speciellt mycket. Det finns många kopior på marknaden, men EX-3000 Ultra står sig än idag. Kostar kring 2 300 kronor. Byggt i aluminium, tål salt.

Bra och billigt, finns det? Jo, svenska tillverkaren NBB i Linköping har en klassiker som står sig mycket bra än idag: Beta. Mäter 160/113 millimeter i bredd/höjd och kostar cirka 270 kr/styck. NBB Beta ger en bred och snygg ljusbild. Finns även i xenonutförande, som på bilden, kostar då 2 000 kr/styck och ger ett mycket bra ljus.

BÄSTA BUDGETLJUS

LITEN OCH STARK

Litet hus som ger starkt ljus är en kombination som egentligen är omöjlig. Men Hella Comet Xenon är undantaget. Reflektorn är lite oval och mäter 145/125 millimeter i bredd/höjd, vilket passar på de flesta bilar. Priset är cirka 3 000 kr/styck. Ger en mycket bred ljusbild med längden 350 meter med mätgränsen 1 lux.

Under 2005, 2006 och 2007 har vi testat inte mindre än 37 olika extraljus. Testerna är utförda på samma sätt, vilket gör det lätt att och välja sin egen favorit. Gå in på www.automotorsport.se för att läsa mer.

